

[K. B. Andersen.]

placering har fået i debatten. Jeg er ikke i tvivl om, at det havde været bedre, af mange grunde bedre, om regeringens forslag om detailomsen var blevet gennemført. Men jeg finder på den anden side, at der var så mange andre momenter i forliget, at debatten detail-engros på en urimelig måde har stjålet billedet, bl. a. fra det, der jo var formålet med det hele: at bevare den gode beskæftigelse og fremskaffe en bedre dæmpning af forbrugsstigningen, end den velkendte metode, der er den mest urimelige, demokratisk mest uværdige, mest asociale måde at skaffe forbrugsdæmpning på, nemlig at lade 10-15 pct. af befolkningen bære forbrugsdæmpningen gennem nedgangen i indtægt fra løn til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Inden jeg forlader omtalen af forliget, vil jeg gøre nogle principielle synspunkter gældende vedrørende forholdet mellem offentligt og privat forbrug. Et led i forliget var loftet over statens udgifter. Jeg må vel nødvendigvis tilføje, at også dette punkt skal selvfølgelig holdes — simpelt hen, fordi det er et led i en aftale. Og regeringens meddelelse om, at der som direkte følge af forliget må ske en forhøjelse af udgiftsrammen på de 8.540 mill. kr. med et beløb på en 65-70 mill. kr., altså under 1 pct., kan ikke med nogen rimelighed give anledning til tale om, at forliget ikke skulle holde på dette punkt.

Men når det så er sagt, må det også tilføjes, at det principielt er en betænkelig ting, hvis man sætter offentlig aktivitet på smalkost på et tidspunkt, hvor der ikke er tale om samfundsmæssig fattigdom. At det kan være nødvendigt i en given situation at lade staten være med til at holde igen — vel, det er én ting. Men det må ikke give næring til den opfattelse, at det er forsvarligt i almindelighed at lægge offentlig aktivitet for had, at det er forsvarligt at mistænkeliggøre offentlige midler, at ethvert privat forbrug er mere forsvarligt end et hvilket som helst offentligt forbrug. Vi kan ikke være bekendt at fremvise alt for mange tegn på åbenbar samfundsmæssig fattigdom midt i velstanden, og vi må da ikke tro, at vi kan følge med i den voldsomme udvikling, vi er inde i, hvis vi ikke sørger for de nødvendige offentlige midler

til f. eks. uddannelse, til udbygning af trafik anlæg, til det nødvendige samarbejde med erhvervene og meget andet.

Dansk Ingeniørforenings formand, civilingeniør Povl E. Malmstrøm, udtrykte for nogle dage siden dette i en kronik i Politiken bl. a. med følgende ord:

„Det må være nødvendigt, at der anlægges en investeringspolitik, således at man giver uddannelsesmulighederne inden for alle områder en præference fremfor en for tidlig udlodning af et eventuelt øget samfundsudbytte til mere eller mindre nyttig købekraft. Vi må se i øjnene, at vi i konkurrencen med andre industrilande kan komme så langt tilbage, at det kan blive for sent at rette det forsømte op.“

Det loft over de offentlige udgifter, vi nu har anskaffet os, og som mit parti også har accepteret i situationen, er en naturlig ting for den, der mener og taler for, at „pengene ligger bedst i borgernes lommer“. Det kedelige er jo blot, at de pågældende glemmer at tilføje, at hvis det offentliges aktionsmuligheder hæmmes for meget, er det jo ikke et eller andet i luften frit svævende offentligt væsen, det går ud over, men de samme borgere i form af forringede udviklingsmuligheder på snart sagt alle felter. Den i enhver henseende — også bogstavelig talt — billige appel til værensig-selv-nok-mentaliteten, som mistænkeliggørelsen af behovet for offentlige midler er udtryk for, kan meget vel vise sig at blive kostbar, både ud fra produktionsmæssige og ud fra rent menneskelige synspunkter, ved at forringe udviklingsmuligheder på begge felter.

Socialdemokratiet afholdt sit første offentlige årsmøde i slutningen af august. Jeg synes, der er grund til at udtrykke glæde over den skik med offentlighed ved sådanne lejligheder, som det konservative folkeparti lagde for med, og som nu er fulgt op af socialdemokratiet og venstre. Hovedpunkterne i udtalelsen fra det socialdemokratiske årsmøde var spørgsmålet om ophævelse af sambeskatningen, spørgsmålet om kilde-skatte og sidst, men ikke mindst, spørgsmålet om at sætte bom for jordspekulationen og spekulationsbyggeriet. Jeg skal vende tilbage til disse punkter om et øjeblik i forbindelse med omtalen af åbnings-